

FACT SHEET - TUBERCULOSIS

Landessanitätsdirektion für Tirol

Serbian

Pozdrav

Dobar dan. Želimo da Vam pružimo informacije o bolesti koja se zove tuberkuloza. Drugi nazivi za ovu bolest su TB, TBC ili sušica. Širom sveta mnogi milioni ljudi svake godine obolevaju od ove bolesti. Međutim, što se tiče kontrole i lečenja ove bolesti, postoje razlike među zemljama, pošto znanje o tuberkulozi varira od zemlje do zemlje i pošto se tuberkuloza češće javlja u nekim zemljama. Osim toga postoje i razlike u ličnim i finansijskim resursima koje utiču na lečenje tuberkuloze. Stoga može da bude da neki podaci koje se ovde pružaju ne odgovaraju Vašoj situaciji. Ipak, svi oboleli od tuberkuloze imaju nešto zajedničko: Ova je bolest za njih jedinstveno iskustvo koje se duboko urezuje u pamćenje i koje gotovo svima potpuno menja život. Sledeće informacije imaju za cilj da Vam pomognu da razumete šta izaziva tuberkulozu, kako možete da se zaštitite, kako se bolest dijagnostikuje i kakvo lečenje je potrebno. Ako ste Vi sami oboleli, od srca Vam želim da ozdravite.

Tegobe

Zapaljenje u Vašem telu dovodi do tipičnih tegoba ili simptoma tuberkuloze. Bolest se razvija vrlo sporo. Zbog toga je moguće da tegobe postoje već mesecima pre nego što se pacijenti obrate lekaru. Tipične tegobe su dugotrajni kašalj, groznica i noćno znojenje. Neki pacijenti moraju u toku jedne noći više puta da promene posteljinu zbog jakog znojenja. Mnogi pacijenti primećuju gubitak telesne težine, i po nekoliko kilograma. Svojim prijateljima i članovima porodice možete da pomognete informišući ih o tipičnim simptomima tuberkuloze. Recite im da svaki treba da se testira na tuberkulozu koji ima tipične tegobe koje ukazuju na tuberkulozu, dakle kašalj koji traje nekoliko nedelja, povišena temperatura, noćno znojenje i neželjeni gubitak telesne težine.

Mogućnosti izlječenja

Bolesnici sa tuberkulozom osetljivom na lekove imaju izvanrednu verovatnost izlječenja, ali je od posebne važnosti da se lekovi uzimaju dosledno tokom celavog trajanja lečenja. Ukoliko prerano prestanete da uzimate lekove, ili ih uzimate neredovito, bolest se može vratiti u obliku koji se znatno teže može izlečiti. Lečenje u trajanju od više meseci neophodno je uprkos tome što se već kroz nekoliko nedelja možete osećati znatno bolje, a u uzorcima iskašljaja ne mogu se otkriti bakterije. Razlog je tome da se mali broj bakterija još uvek nalazi u Vašem telu. Ove „skrивene“ bakterije će biti ubijene jedino ako se terapija sprovede u potpunosti, prema preporuci vašeg lekara. Osim toga možete da doprinesete lečenju prestankom pušenja. Postoje oblici bolesti, kao što je tuberkuloza središnjeg živčanog sistema, dakle mozak i moždanice, koji su znatno opasniji po zdravlje bolesnika i koji mogu biti smrtonosni. U tom slučaju je od posebne važnosti da se na vreme postavi dijagnoza i započne lečenje. Stanje Vašeg imunog sistema, ali i bolesti koje ometaju lečenje, kao npr. infekcija virusom humane imunodeficijencije (HIV), isto mogu da utiču na ishod terapije. Lečenje bolesnika koji boluje od rezistentne tuberkuloze znatno je složenije i verovatnost izlječenja bolesti je manja. Razlog je tome da su lekovi koji se mogu koristiti manje delotvorni protiv bakterija tuberkuloze, a češće se javljaju i nuspojave. Osim toga, u nekim zemljama pojedini lekovi uopšte nisu ni dostupni. To je i razlog zašto se verovatnost izlječenja multirezistentne tuberkuloze razlikuje od zemlje do zemlje.

Zaštita od zaraze

Sve dok iskašljavate bacile tuberkuloze, Vi ste zarazni za druge ljude. Stoga, prilikom kijanja i kašljanja treba da papirnom maramicom pokrijete usta i nos. Nemojte deliti tu maramicu sa drugim licima. Obavezno bacite korišćenu maramicu u kantu za smeće, a nikako ne stavite maramicu u džep. Ukoliko nemate maramicu pri ruci, kašljate ili kijajte u nadlakticu rukava ili u svoj unutarnji pregib lakta, ali nikako ne u svoje ruke. Isto tako, nemojte pljuvati ni na pod, već u maramicu. U mnogim ustanovama zarazni pacijenti moraju da nose zaštitnu masku koja pokriva nos i usta kada su u sobi zajedno sa drugim ljudima. Važno je da često dobro provetravate svoju sobu kako bi se postigla dobra provetrenost i osunčanost. Sitne bakterije koje su zarazne za druge mogu satima da lebde u vazduhu i da zaraze druge osobe. Zbog toga i osobe koje imaju kontakt sa obolelim ljudima od tuberkuloze moraju da nose zaštitne maske. To treba da budu naročito čvrste zaštitne maske koje odgovaraju industrijskom standardu FFP2 ili N95. Ove maske sprečavaju udisanje bakterija i pružaju dobru zaštitu Vašim prijateljima i rođacima koji Vas posete.

Izolacija

Sve dok ste kao obolelo lice zarazni za druge, za Vas važe posebna pravila kako bi se sprečilo širenje zaraze na druge. U nekim zemljama neko vreme nije dozvoljeno napustiti bolničku sobu. U mnogim zemljama takođe nije dozvoljeno otpustiti pacijente iz bolnice dok iskašljavaju tuberkulozne bakterije. Ti pacijenti dobijaju u svojoj bolesničkoj sobi sve što im je potrebno. U drugim zemljama, pre svega tamo gde je mnogo ljudi obolelo od tuberkuloze, ne zabranjuje se pacijentima izlaženje iz sobe. Možda se njima dozvoljava izlaženje iz bolničke sobe ili možda povratak kući. Ali jedno opštevažeće pravilo uvek važi: Dok ste zarazni za druge osobe morate Vi i moraju svi Vaši posetioci nositi zaštitnu masku dok se nalaze sa Vama u sobi. Ovim putem može se sprečiti zarazu. Kada, na primer, izlazite iz svoje sobe da biste otišli na pregled, i Vi morate da nosite takvu masku. Morate paziti na to da su pokrivena usta i nos. Treba paziti na pravilno stavljanje maske radi sprečavanja propuštanja vazduha sa strane. Obratite se lekaru ili medicinskom osoblju da Vam pokažu kako se pravilno stavlja maska.

Opšte informacije o terapiji

Tuberkuloza se može lečiti kombinacijom nekoliko određenih antibiotika. U najvećem broju slučajeva dolazi do potpunog izlečenja, a ništa ne ostaje. Nažalost, lečenje traje mesecima i zahteva puno strpljenja. Mesecima morate da uzimate mnogo lekova. Prva faza lečenja zove se intenzivna faza i traje najmanje dva meseca. Tokom ove faze uzimate najmanje četiri različita leka, dok će u sledećoj fazi, faza održavanja, broj lekova biti manji. Kako bi se bolesniku olakšalo uzimanje lekova, u nekim zemljama postoje fiksne kombinacije lekova. To znači da su u jednu tabletu stavljena dva do čak četiri različita leka. U drugim zemljama nažalost kombinacije lekova nisu dostupne, pa bolesnik mora uzimati nekoliko različitih tableta svaki dan. Iako može biti neugodno, izuzetno je važno da uzimate ove tablete redovno. Ukoliko ih ne uzimate redovno, može se dogoditi da lečenje ne bude uspešno. Bakterije će se ponovo početi razmnožavati i mogu postati otporne na antibiotike. Ovo dovodi do složenijeg i još dužeg procesa lečenja. U najgorem slučaju bolest može da postane neizlečiva i da ugrozi život.

Doprinos samog bolesnika lečenju

Svako ko je oboleo od tuberkuloze može primenom jednostavnih mera sam doprineti procesu ozdravljenja. Ukoliko ste pušač, važno je da ne pušite, jer kod pušača lečenje traje duže nego kod osobe koja ne puši. Takođe Vam preporučujemo da

češće izlazite na svež vazduh i da vreme provodite na suncu kad god je to moguće. Redovno treba da provetravate svoju sobu. Najvažnije od svega je da redovno i tačno uzimate propisane lekove. Osim toga morate da se odreknete droga i alkohola. Svaka zavisnost od alkohola ili droga može da uzrokuje slabljenje Vašeg odbrambenog imunog sistema. Tražite pomoć lekara ako smatrate da se ne možete sami rešiti loših navika. Tako možete i bitno da doprinesete bržem lečenju tuberkuloze.

Name der Bezirksverwaltungsbehörde:
(name of district administrative authority)

Name des Patienten:
(name of patient)

Geburtsdatum:
(date of birth)

Datum, Unterschrift
(date, signature)

Datum, Unterschrift
(date, signature)

App with text-to-speech function for Apple iOS and Android for
www.explaintb.org